

Віктор Ілліч Фістуль

академік Російської Академії природничих наук,
доктор фізико-математичних наук, професор Московської державної
академії тонкої хімічної технології імені М.В. Ломоносова

Вельмишановний Вікторе Іллічу!

*Що вітаємо Вас, всесвітньо знаного вченого, п'є!асну люд, ну, доб!ого
това!, ша,я ві, теля,я лєная! едакуційноїя колеїїя жсу!налуя "Фіз, кая ія хіміяя тве!догоя тіла",я
постійногоялєнаяО! ікомітетуяміжсна!одноїяконфе!енціїязяфіз, к, яіятехнологіїяпонк, хяплівоя
я*

Зіязнаменн, м, яовіляем, — 75-літтям.яя

я

*ДляянасяЗал, ш, л, саянезабутнім, яВашіявіз, ш, янаяП!, ка!паптя,яВашіялекціїязя
п!облемя-із, к, яія. імійятве!догоятіла,янат. ненністъяуянауковійя!оботі,янадзв, іайная
ш, !істъяуястосунка. яя*

Щастя Вам, Вікторе Іллічу!

Редакційна колегія журналу

Віктор Ілліч Фістуль

1 травня 2002 року виповнилося 75 років **Вікторові Іллічу Фістулю** — академіку Російської Академії природничих наук, доктору фізико-математичних наук, професору Московської державної академії тонкої хімічної технології ім. М.В. Ломоносова (МІТХТ).

Після закінчення в 1949 р. фізико-механічного факультету Ленінградського політехнічного інституту В.І. Фістуль працював майстром ОТК, інженером і старшим інженером заводської лабораторії на заводі „Уралелектроапарат” у м. Свердловську (сьогодні Єкатеринбург). З 1952 по 1964 рр. він працював у Науково-дослідному інституті електронної промисловості, а з 1964 по 1977 рр. — в Науково-дослідному інституті рідкометалічної промисловості (Гіредмет), у якому він пройшов шлях від старшого наукового співробітника до завідувача фізичним відділом.

Наприкінці 50-х років у нашій країні почала бурхливо розвиватися напівпровідникова електроніка, і з 1959 р. наукові інтереси В.І. Фістуля міцно і надовго виявилися зв'язаними з напівпровідниками. Вони виявилися тим об'єктом наукових досліджень, для якого найбільш чітко видно зв'язок між двома найважливішими природничими науками — фізикою і хімією. Характеристики напівпровідникових матеріалів залежать від природи і мізерно малих концентрацій домішки. Цей зв'язок привернув увагу Віктора Ілліча і зв'язав його самого з таємницями стану і поведінки домішок у цих кристалах. Саме цьому напрямку присвячена велика частина наукових праць В.І. Фістуля.

Всесвітньо відомі його дослідження сильнолегованих напівпровідників. Вони призвели його до виявлення і пояснення політропії домішок у напівпровідниках. Результати цих досліджень узагальнені В.І. Фістулем у двох монографіях: „Сильнолеговані напівпровідники” (1965 р.) і „Розпад перенасичених напівпровідникових твердих розчинів” (1977 р.). Виконані під керівництвом В.І. Фістуля дослідження домішкових атомів з частково заповненими електронними оболонками в напівпровідниках A^{IV} і $A^{III}B^V$ дозволили встановити основні закономірності їхньої поведінки. Ці дослідження знайшли відображення в монографії „Домішки перехідних металів у напівпровідниках” (1983 р.), написаної разом з його учнем Е.М. Омеляновським.

Результатом вивчення газоподібних домішок у кристалах A^{IV} було відкриття глибокого донорного стану водню в германію і кремнію. Великий вклад вніс В.І. Фістуль з учнями у вивчення теорії поводження амфотерних і ізовалентних домішок у кристалах $A^{III}B^V$. У 1992 р. ним була опублікована монографія „Амфотерні домішки в напівпровідниках”.

У 1962 р. В.І. Фістуль суміщає наукову працю в Гіредметі із викладанням у МІТХТ, де в 1977 р. стає завідувачем кафедри „Технологія напівпровідникових матеріалів”. У 1985 р. у МІТХТ із його ініціативи створюється кафедра „Фізика і хімія твердого тіла”, завідувачем якої він був до 1991 р., а сьогодні продовжує працювати на цій кафедрі на посаді професора.

В.І. Фістуль проявив себе чудовим педагогом. Фактично він став організатором науково-педагогічної школи з напівпровідникового матеріалознавства в МІТХТ, яка виявилася прекрасною кузницею наукових і педагогічних кадрів.

Під його керівництвом виконано 6 докторських і 47 кандидатських дисертацій. В.І. Фістуль є автором 225 статей, 8 монографій, 4 підручників для вищої школи, науково-популярної книги для старших школярів. Його двотомний підручник „Фізика і хімія твердого тіла” (1995 р.) одержав широке визнання фахівців.

За наукові досягнення В.І. Фістулю присвоєно звання „Заслужений діяч науки і техніки РФ”, відзначений Державними преміями СРСР в області науки і техніки (1975 р., 1987 р.), нагороджений медалями ім. академіка Курнакова (1985 р.), академіка Капіци (1995 р.), Петра І (1996 р.), дипломом Міжнародного біографічного центру „За наукові заслуги” (2000 р.). У 1998 р. Міжнародний біографічний центр нагородив В.І. Фістуля почесним званням „Людина року”. Ханойський технічний університет обрав його почесним професором.

З дня заснування журналу „Фізика і техніка напівпровідників” протягом багатьох років В.І. Фістуль був членом його редколегії.

У сьогодення він як і раніше активно трудиться в науці, у підготовці інженерних і наукових кадрів, у видавничій діяльності.

Віктор Ілліч Фістуль — всебічно розвинута і чарівна людина, шанована усіма, хто співробітничав і зустрічається з ним.

Ми бажаємо Вікторові Іллічу здоров'я, оптимізму, творчого довголіття. *Колеги по роботі в МІТХТ, Редколегія журналу „Фізика і техніка напівпровідників”*

(передруковано з журналу „Физика и техника полупроводников”, Т. 36, № 8, 2002 р.)